

Sveriges Bønder
Skolkontakt

Öppna gårdar

Det ligger ett stort värde i att hålla våra gårdar öppna för besök. Ökad kunskap om det svenska lantbruket stärker förtroendet för vårt arbete och svensk livsmedelsproduktion. Gårdsbesöket ger också tillfälle till givande kontakter mellan lantbrukare och konsument i alla åldrar.

Gårdsbesök med omtanke

I foldern har vi samlat några enkla regler och tips för dig som tar emot besök på gården. Informationen bygger på bindande bestämmelser från Jordbruksverket samt rekommendationer från LRF och föreningsföretagen. Genom att följa råden blir besöket säkert för både människor och djur.

Smittrisker vid besök

För många besökare är din gård en ny och annorlunda miljö. Att skydda sig själv och djuren från smittsamma sjukdomar är oftast inte det första besökare tänker på. Största risken för besökare är att smittas av sjukdomsframkallande mikroorganismer via smutsiga händer. Riskerna för djuren består i att besökaren kan föra med sig smittor från djur på andra gårdar eller via till exempel vissa livsmedel i medhavd matsäck. Både mul- och klövsjuka och svinpest kan spridas genom att djur matas med matrester. Besökare ska därför bara mata djuren med foder från gården.

Ett exempel på en allvarlig sjukdom som djuren kan överföra till människa (zoonos) är E. coli-bakterien EHEC. De flesta E. coli är "snälla" och förekommer rikligt i tarmen hos så gott som alla varmblodiga arter, inklusive människa. EHEC är däremot en "elak" E. coli-typ som varje år drabbar omkring 200 personer och ofta kopplas ihop med gårdsbesök där nötkreatur finns. Även infektion med endast ett fåtal bakterier av EHEC kan ge allvarliga blodiga diarréer, ibland skador på njurarna och till och med dödsfall. Små barn är särskilt känsliga för EHEC. Nötkreatur är den huvudsakliga smittkällan, men blir inte själva sjuka.

Försiktighet gäller alla

Förebyggande åtgärder mot smittspridning till besättningen och från djur till människa gäller alla. Besökare behöver informeras för att förstå varför uppsatta regler och rekommendationer måste följas. Besöksrutinerna gäller för såväl nya som återkommande besökare. Det handlar framförallt om möjlighet till handtvätt med tvål och vatten, lämplig klädsel samt användning av skoskydd och/eller stövelbad.

Som besökare räknas även:

- Lantbrukarkollegor
- Djurtransportörer
- Rådgivare
- Husdjurstekniker
- Veterinärer
- Mjölkbilschaufförer
- Servicepersonal

Chauffören bör vid på- och avlastning av djur inte gå in i stallet. I utlastningsrummet bör möjlighet finnas att spola av stövlarna.

Sveriges Bønder
Skolkontakt

105 33 Stockholm | www.lrf.se

Gårdsbesök med omtanke

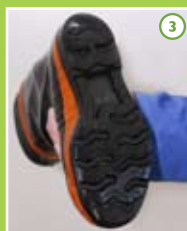

Basregler för gårdsbesök

- 1 — Den som besökt en utländsk bondgård eller kommit i direkt kontakt med kor, får, grisar eller andra klövdjur (till exempel på en marknad) måste vänta 48 timmar innan man besöker en svensk besättning eller gård med klövdjur.
- 2 — Den som besökt en utländsk bondgård eller kommit i direkt kontakt med klövdjur i ett område där mul- och klövsjuka förekommer måste vänta i fem dygn innan man kan besöka en svensk besättning eller gård med klövdjur. Det gäller även de som normalt arbetar på gården.
- 3 — Kläder som använts på en utländsk gård måste tvättas (helst 60 °C) och skor och stövlar ska rengöras och desinfekteras innan man kan besöka en svensk gård med klövdjur.
- 4 — Besökare ska tvätta händerna efter besöket. Det är särskilt viktigt för barn som haft direktkontakt med djuren.
- 5 — Besökare som kommer från gårdar där det finns djur bör ha rena kläder, väl rengjorda och desinficerade stövlar/skor samt skoskydd. Alternativt lånas skyddskläder och stövlar som hör till den besökta gården. Smutsiga kläder och stövlar som använts i de egna djurstallarna är direkt olämpliga. Andra besökare bör ha rena oömma kläder och tåliga skor eller stövlar som är enkla att rengöra.
- 6 — Besökare ska aldrig bjudas på opastöriserad mjölk.
- 7 — Besökare ska inte gå på foderbordet.
- 8 — Om djuren får matas ska det bara ske med fodret på gården. Inga nötkreatur, får eller grisar får utfodras med matavfall.
- 9 — Djur bör inte medföras till aktiviteter inne i samhällen typ det tidigare förekommande "Bonde på stan" eller "Bonde i butik", både för att undvika smittspridning och av djurskyddsskäl.

När barngrupper kommer på besök

- 1 — Se till att alla har stövlar på sig vid gårdsbesöket.
- 2 — Besök av dagisgrupper och barn som går i första klass (7 år eller yngre) bör planeras och genomföras med stor omsorg eftersom småbarn är känsliga för EHEC (läs mer under Smittrisker vid besök).
- 3 — Ordna med bra möjligheter till handtvätt samt stövelbad med lämpligt desinficeringsmedel (till exempel Virkon S) som barnen måste passera innan de går in i stallarna och innan de lämnar gården. Alternativt används kraftiga och väl fastsittande skoskydd.
- 4 — Stövlarna måste vara synligt rena från smuts innan de passerar stövelbadet. Därför är det bra om det finns spolmöjligheter och grov borste i närheten av stövelbadet.

- 5 — Se till att barnen inte går på foderbordet eller inne i kalvboxarna.
- 6 — Barnen ska tvätta händerna efter besök i stallen och efter kontakt med djuren.
- 7 — Om medhavd matsäck äts efter besöket måste alla barn vara extra noggranna med handtvätten.

Positiv information till besökare

Informera alltid besökaren om skälen till hygienreglerna:

- 1 — Skadliga och oskadliga bakterier och andra mikroorganismer finns överallt i vår omgivning. Smittor från människa kan överföras till djur och vice versa.
- 2 — Sverige har under lång tid lagt ner stora resurser på att åstadkomma vårt unikt goda hälsoläge och vi är angelägna om att behålla och förbättra hälsoläget ytterligare.
- 3 — Vi vill skydda våra besökare. Även friska djur kan bära på sjukdomsframkallande mikroorganismer. EHEC och många andra mikroorganismer finns i djurens gödsel varför det är särskilt viktigt att undvika kontakt med gödsel.
- 4 — Att tvätta händerna efter besöket i stallen ska vara lika självklart som att man tvättar händerna efter ett toalettbesök.

